
REVISIONSVERKETS STÄLLNINGSTAGANDEN

De viktigaste frågorna vid denna revision var, hur den offentliga sektorn lyckas med att behärska produktiviteten i resursanvändningen och hur det försörjs för att produktiviteten utvecklas i enlighet med målsättningen. För utformningen av frågornas substansinnehåll har som ämbetsverk som varit föremål för revisionen valts Meteorologiska institutet.

Vid revisionen konstaterades, att avvikande från den förhärskande linjen hos ämbetsverken och inrättningarna, har Meteorologiska institutet en fungerande kostnadsberäkning, som alstrar information som besvarar frågorna på vilka ansvarsområden, till vilka verksamheter och till åstadkommande av vilka slutprodukter institutets resurser går åt. Med stöd av denna information vore det möjligt att hos Meteorologiska institutet få produktiviteten i resursanvändningen att motsvara nivån för den officiella målsättningen. Institutet har emellertid nöjt sig med en blygsammare målsättning. Syftet med den interna kostnadsberäkningen är att alstra av gällande normer avsedd information för prissättningen av mellan- och slutprodukter och dimensioneringen av för verksamheten behövliga resurser. Samtidigt konstaterar institutet emellertid, att när produktionsenheterna vet vilka verksamheter som orsakar kostnaderna, är det också lättare att inverka på själva utförandet, dvs. genomföra ändringar i produktionsprocesserna. Således leder kostnadsberäkningen indirekt också till en förbättrad produktivitet i resursanvändningen, även om detta inte har hört till de egentliga målsättningarna.

Produktiviteten i resursanvändningen har inte på den offentliga sektorn utvecklats i samma takt som den har utvecklats hos enheter, företag och inrättningar, vilkas verksamhetsomgivning är en fri och fungerande konkurrens. Den på det politiska planet uppställda målsättningen, att utvecklingen av produktiviteten på den offentliga sektorn inte borde få vara sämre än produktivitetsutvecklingen inom den privata serviceproduktionen, har inte förverkligats. Problemet existerar alltså och har uppenbarligen rentav förvärrats.

En av de mest centrala målsättningarna i utvecklandet av den statliga förvaltningen har varit att stävja ökningen av statens utgifter genom att utveckla styrningssystemet. Allt sedan 1960-talet har mål-

sättningen eftersträvats med ett flertal projekt, som har syftat till att förnya styrningssystemen. Vid sidan av dem har man gått in för att förverkliga målet med normstyrningen som verktyg. Åtgärdernas utfall och effekter har inte motsvarat de uppställda målsättningarna. Inte ännu heller har ändamålsenligheten för den synvinkel, ur vilken problemen har granskats och en lösning på dem sökts, ifrågasatts.

På basis av det ovan konstaterade anser revisionsverket, att det mål som uppställts för produktiviteten i resursanvändningen kan uppnås endast, ifall med behövliga medel ett produktivitetstänkande och av detta förutsatta överväganden kan göras till en del av beslutsfattandet där, var de konkreta besluten om resursanvändningen fattas. Det första steget i denna riktning vore att förutsätta, att varje ämbetsverk och inrättning när så krävs på ett verifierbart sätt kan besvara frågorna, på vilka ansvarsområden, till vilka verksamheter och till åstadkommande av vilka slutprodukter de till buds stående resurserna går åt. Därefter kunde en övervakning ske av dimensioneringen av de vid ämbetsverket eller inrättningen nödvändigtvis behövliga resurserna, produktiviteten i resursanvändningen och även av ledningens kunnande.